

Tidningsbefordran

Postverkets befattning med tidningsväsendet börjar redan några få år efter postens grundande genom att Ordinari Post Tijdener, som titeln först lydde på Post- och Inrikes Tidningar, började publiceras år 1645.

Postverket hade faktiskt ansvaret för tidningen fram till år 1791.

Utan att i detalj gå in på tidningsväsendets uppkomst kan noteras att distribution av tidningar varit en viktig del i postverkets verksamhet.

Genom ett kungligt brev den 15 december 1820 förpliktades postförvaltarna att mottaga, befordra och utdela tidningar i likhet med brevöversändelser (innan denna förordning utfärdades kunde ett visst godtycke förmärkas bland postmästarna ute i landet).

Genom en kungörelse den 18 oktober 1872 avskaffades den dittills utgående stämpelavgiften för tidningar och tidskrifter och ersattes av ett stadgande att prenumeranten skulle erlägga en särskild avgift till postkassan för tidningarnas postbefordran. Genom detta system skedde prenumerationserna på tidningar och tidskrifter direkt på postanstalten och tidningsutgivarna behövde bara hålla reda på hur många exemplar av tidningen som skulle sändas till resp. postanstalt. Allt administrativt arbete ansvarade alltså postverket för. Denna ändring medförde en betydande ökning av antalet postabonnerade tidningsexemplar, som redan år 1873 hade ökat från ca 73.000 årsexemplar till 220.000 årsexemplar. Det kan nämnas att de viktigaste tidningarna för virserumsborna gavs ut i Oskarshamn. Fram till 1944 utkom dessa tidningar på eftermiddagarna.

Järnforsen - Virserum

Lokaltidningarna utgivna i Oskarshamn utkom länge som tredagars kvällstidningar (måndagar, onsdagar och fredagar). Postdirektionen föreslog i en skrivelse att en särskild tidningsbefordran skulle ordnas dessa tre dagar i veckan från Järnforsen till Virserum med omnibuslinjen Eksjö - Fagerhult. Förslaget förutsatte samtidigt att en särskild tidningsväska skulle sändas från Oskarshamn till Järnforsen (via Målilla station och Gårdveda).

Generalpoststyrelsen beslutade den 30 november 1934 att bifalla förslaget, som innebar att oskarshamnstidningarna kom till Virserum kl. 18.10.

Den här tidningsbefordringen pågick fram till år 1938. I samband med tidtabellsskiftet för busslinjen Mörlunda-Virserum blev det möjligt att låta de 366 exemplaren av oskarshamnstidningarna (246 Oskarshamns-Tidningen och 120 Oskarshamns Nyheter) färdas med tåg från Oskarshamn och sedan byta till buss i Mörlunda. Generalpoststyrelsen beslutade den 13 september 1938 att dra in tidningsbefordran på linjen Järnforsen - Virserum.

Mörlunda - Virserum

I en skrivelse till postdirektionen i Linköping den 11 augusti 1938 föreslog postmästaren i Hultsfred att den särskilda tidningsbefordringen tre dagar i veckan från Mörlunda till Odensås (poststationen i Bösebo benämndes Odensås t.o.m. den 14 maj 1939) skulle utsträckas till Virserum. Genom tidtabellsändring för busslinjen skulle lokaltidningarna från Oskarshamn kunna vara i Virserum redan kl 16.45 i stället för som hittills kl. 18.10. Förslaget innebar samtidigt att tidningsbefordran över Järnforsen skulle dras in.

Eftersom Virserum fortfarande lydde under postkontoret i Åseda - och postdirektionen i Malmö - remitterades skrivelsen till postdirektionen i södra distriktet. I ett yttrande den 26 augusti 1938 förklarade postdirektionen där att man biträdde förslaget.

Generalpoststyrelsen beslutade också den 13 september 1938 att bifalla postmästarens förslag. För tidningsbefordran tre dagar i veckan på den 25 km långa linjen Mörlunda - Virserum bestämdes vidare att ersättningen skulle utgå med 252 kr per år.

Virserum - Odensås

Postmästaren i Hultsfred föreslog att en särskild tidningsbefordran skulle ordnas mellan Virserums och Odensås poststationer tre gånger i veckan och ombesörjas med omnibuslinjen Virserum-Mörlunda. Sedan postdirektionen i Linköping tillstyrkt förslaget den 9 februari 1935 beslutade generalpoststyrelsen den 25 februari 1935 att bifalla förslaget. Naturligtvis var postverket tvunget att också se över sina kostnader. I februari 1938 fäste postdirektionen sin uppmärksamhet mot tidningsbefordran mellan Virserum och Odensås. Den användes endast för distribution av tre exemplar av tidningen Mellersta Kalmar län.

Postverkets inkomster av dessa tre tidningsexemplar var endast 6 kr per år, medan utgifterna uppgick till 32 kr. Med hänsyn härtill förespråkade postdirektionen, i ett yttrande den 23 februari 1938, att tidningsbefordran skulle upphöra. Generalpoststyrelsen biföll förslaget den 25 februari 1938.

Gårdveda - Virserum

Under en kortare tidsperiod - 11 september 1939 -- 1 mars 1940 - fanns en särskild tidningsbefordran med tåg mellan Gårdveda och Virserum.

Hultsfred - Virserum

Från år 1944 började oskarshamnstidningarna att distribueras med tåg på sträckan Hultsfred - Triabo, varvid tidningarna ankom till Virserum kl. 15.42.

En stor nyhet inträffade den 1 december 1944 då Oskarshamns-Tidningen började utkomma med sex nummer i veckan och som morgontidning. Tidningsbefordran lades då om så att tidningarna ankom kl. 10.08 med tåg från Hultsfred.

I en skrivelse den 13 september 1954 till postdirektionen i Linköping meddelade postmästaren i Oskarshamn att redaktör Sedvallsson på

Oskarshamns-Tidningen hade begärt att tidningarna till poststationerna på sträckan Hultsfred - Mosstorp skulle sändas med ett godståg, som avgick från Hultsfred kl. 06.00, ankom Virserum 07.47 och Mosstorp c:a kl. 08.00.

Av postmästarens utredning framkom att även Oskarshamns Nyheter skulle kunna sända sin upplaga med detta tåg. Följande antal tidningsexemplar skulle kunna distribueras med tåget.

Station	OT	ON	Totalt
Hultsfred	331	287	618
Ödhult	10	1	11
Gårdveda	49	24	73
Flaten	23	-	23
Hultarp	17	8	25
Virserum	481	166	647
Mosstorp	35	3	38
	946	489	1435

Postdirektionen remitterade förslaget till postmästaren i Hultsfred. Av dennes yttrande den 23 september 1954 framgick att enligt från järnvägsstationen i Hultsfred inhämtade upplysningar kunde godståget avgå upp till 15 min före tidtabellstid. Vissa helgdagsaftnar inställdes godståget liksom de vardagar som inföll mellan två helgdagar. De dagar godståget inställdes fick tidningarna i så fall sändas med ordinarie tåg, som ankom Virserum kl.10.08.

Stationsmästaren i Virserum ombads också att redovisa hur postutdelningen skulle påverkas om tidningarna anlände tidigare på morgonen. Av dennes yttrande den 21 oktober 1954 framgick att viss mindre omfördelning av tjänstgöringstiden mellan lådbrevbärare och postiljon måste göras. Stationsmästaren konstaterade vidare att 134 abonnenter skulle få sin tidning tidigare om ändringen kom till stånd. Postdirektionen beslutade den 9 november 1954 att genomföra förslaget om tidigaresändning av tidningstransporten från Hultsfred.

[Tillbaka](#)